

PRZEGLĄD PRASY Z. S. R. R. I EMIGRACJI ROSYJSKIEJ

Dodatek do Nr. 179 Codziennego Biuletynu Wydziału Prasowego M. S. Z.

Warszawa, środa 7 sierpnia 1929 r.

TREŚĆ: Z. S. R. R. a sprawy zagraniczne: Sytuacja polityczna w Polsce. — Zatarg sowiecko-chiński. — Anglja a Z. S. R. R.

Z. S. R. R. A SPRAWY ZAGRANICZNE.

SYTUACJA POLITYCZNA W POLSCE.

Izwiestja 2.VIII w depeszy z Warszawy (Bratina) oświadczają, iż brak wiadomości z prowincji uniemożliwia ogólną charakterystykę przebiegu dnia 1.VIII w całej Polsce. W Warszawie policja poczyniła wyjątkowe przygotowania, obsadzając od wczesnego rana dzielnice robotnicze. Wszystkie samochody ciężarowe oddano do dyspozycji policji. Oddziały wojskowe zmobilizowano. W nocy, poprzedzającej dzień 1.VIII, aresztowano w Warszawie 1.000 osób. Z rozkazu Moraczewskiego i Jaworowskiego zmobilizowano milicję P. P. S., zastosowano również inne środki ostrożności. Ruch w niektórych dzielnicach miasta rozpoczął się w godzinach rannych. Robotnicy zaczęli się zbierać w lokalach związków zawodowych. Policja zastosowała taktykę otaczania i aresztowania wszystkich demonstrantów. Przebrani po cywilnemu funkcjonariusze policji i milicjanci P. P. S. brali udział w likwidowaniu demonstracji robotniczych. Praca w fabrykach nie była przerywana. Prasa polska tłumaczy tę okoliczność tem, iż policja, aresztując przeszło 1.000 osób, zdeorganizowała partję komunistyczną. Ze wszystkich miejscowości Polski nadchodzą wiadomości o masowych aresztowaniach.

Izwiestja 1.VIII w depeszy z Warszawy (Bratina) oświadczają, iż polska policja znajduje się w stanie gorączki przed „czerwonym dniem”. W samej Warszawie aresztowano przeszło 200 osób. Komuniści zawiesili na drutach telegraficznych transparenty z napisami agitacyjnej treści. We Lwowie aresztowano postać Walnickiego.

ZATARG SOWIECKO - CHIŃSKI

Izwiestja 2.VIII ogłaszają notę gen. Czang-Siu-Lana do Karachana z 29.VII. W liście tym prezes mukdeńskiego rządu stwierdza, iż kolej Wsch.-Chińska stanowi przedsiębiorstwo handlowe, będące własnością dwóch państw i oparte o konwencje: pekińską i mukdeńską. Po wymianie zdań, która odbyła się między generalnym konsulem Z. S. R. R. Mielnikowym a komisarzem spraw zagranicznych rządu muk-

deńskiego Cajem oraz po sprawozdaniu z tych rozmów, złożonem przez Caja rządowi mukdeńskiemu, rząd ten wysuwa następującą propozycję: 1) rządy Chin i Z. S. R. R. mianują swych delegatów, którzy zwołają konferencję do spraw kolei Wsch.-Chińskiej; 2) obecna sytuacja na kolei zostaje uznana za przejściową i podlega uregulowaniu na podstawie wspomnianych konwencji; 3) obywatele Z. S. R. R., aresztowani w Chinach, zostają zwolnieni i wydani do Z. S. R. R.; zaś obywatele Chin, aresztowani w Z. S. R. R., podlegają zwolnieniu. W odpowiedzi Karachana z 1.VIII zaznaczono jest, iż rozmowy między Mielnikowym a Cajem odbyły się 22.VII. W imieniu rządu mukdeńskiego Caj zaproponował Mielnikowowi: 1) zwolnienie aresztowanych obywateli Z. S. R. R.; 2) nominację dyrektora kolei Wsch.-Chińskiej i jego zastępcy przez rząd Z. S. R. R.; 3) zwołanie konferencji sowiecko - chińskiej w celu uregulowania zatargu w najkrótszym terminie; 4) uznanie prawa rządu Z. S. R. R. do zadeklarowania, iż rząd ten nie uznaje obecnej sytuacji na kolei i że ewentualne rokowania nie zobowiązują wymieniony rząd do uznania tej sytuacji oraz 5) uzyskanie zgody rządu nankińskiego na powyższe propozycje, o ile zostaną zaaprobowane przez rząd Z. S. R. R. Mielnikow odmówił omawiania powyższych propozycji, oświadczając, iż punkt widzenia rządu ZSRR. określony jest w nocy z 13.VII, lecz wobec prośby Caja zgodził się na zakomunikowanie propozycji Caja komisarjatowi ludowemu spraw zagranicznych. Rząd ZSRR., kierowany dążeniem do utrzymania pokoju, przekazał Cajowi przez Mielnikową odpowiedź, w której zaznaczył, iż po wydarzeniach na kolei Wsch.-Chińskiej nie może mieć zaufania do propozycji rządu mukdeńskiego. Gdyby rząd nankiński lub mukdeński zwrócił się do rządu ZSRR. z oficjalną propozycją o treści, analogicznej do propozycji wyszczególnionej w pierwszych trzech punktach propozycji Caja oraz gdyby punkt czwarty tej propozycji zmieniony został w swej treści w ten sposób, iż zawierał uznanie konieczności uregulowania obecnej sytuacji na kolei Wsch.-Chińskiej na podstawie mukdeńskiej i pekińskiej konwencji zarówno przez rząd chiński, jak i przez rząd ZSRR., — rząd sowiecki powitałby z uznaniem propozycje Chin. Odpowiedź tę zakomunikował Mielnikow Cajowi w

Charbinie 25.VII. Gdy się Mielnikow znajdował 30.VII na terytorjum ZSRR., przybył tam na stację Mandżurja Caj, który 1.VIII doręczył Mielnikowowi notę Czang-Siuj-Lana do Karachana. Treść tej noty zakomunikował Mielnikow Karachanowi telegraficznie. Po otrzymaniu noty kierownik polityki zagranicznej ZSRR. zmuszony jest stwierdzić, iż treść propozycji Czang-Siuj-Lana różni się od treści propozycji Caja. Wbrew własnej swej propozycji z 22.VII rząd mukdeński uniemożliwia zlikwidowanie zatargu. Zlikwidowanie to może nastąpić jedynie na podstawie propozycji rządu ZSRR. z 25.VII. Stwarza to nową sytuację, która spowodować może poważne komplikacje. Odpowiedzialność za te komplikacje spadnie całkowicie i wyłącznie na rząd mukdeński.

Izwiestja 2.VIII w art. p. n. „Gra z ogniem trwa” analizują treść sowieckich propozycji z 13 i 25.VII oraz treść chińskich propozycji Caja i Czang-Siuj-Lana, twierdząc, iż różnica między treścią pierwszej a drugiej propozycji chińskiej dowodzi prowokacyjne go i nieszczerzego charakteru pokojowych deklaracji chińskich. Generałowie chińscy trwają przy zamiarze prowadzenia zaborczej i prowokacyjnej polityki i nota Czang-Siuj-Lana uniemożliwia wszelkie rokowania. W ostatnich ustępach artykułu pismo powtarza końcową część noty Karachana z 1.VIII.

Izwiestja 2.VIII donoszą, na podstawie informacji prasy japońskiej, iż w Mandżurji trwa tworzenie wojskowych formacji białogwardyjskich. Do formacji tych zaciągnęło się 2.000 ochotników. Między chińską władzą wojskową a kierownikami akcji białogwardyjskiej zawarto umowę, która nadaje białogwardystom prawo tworzenia samodzielnych oddziałów dla napadu na terytorjum ZSRR. Władze chińskie zobowiązały się do zaopatrzenia tych oddziałów w broń i amunicję.

Prawda 31.VII ogłasza wywiad z Piatakowem z powodu rozciągnięcia kontroli władz chińskich nad „Dalbankiem” w Charbinie. Piatakow oświadczył, iż władze sowieckie postanowiły przeprowadzić natychmiastową likwidację czynności „Dalbanku”.

Prawda 31.VII donosi, iż władze chińskie w Pejpinie zarządziły rejestrację sowieckich obywateli.

Prawda 31.VII podaje, iż C. K. mongolskiej ludowej partji rewolucyjnej w Ułan-Batorze oraz centrale innych mongolskich organizacji rewolucyjnych przyjęły na wspólnym posiedzeniu uchwałę, w której wezwały ludność Mongolji do obrony ZSRR. i Mongolji przed ofensywą Chin, Japonji i Anglji.

ANGLJA A Z. S. R. R.

Izwiestja 2.VIII ogłaszają komunikat o wyniku rozmów Dowgałewskiego z Hendersonem w Londynie. W obszernym art. wst. zamieszczonym jako komentarz do tego komunikatu, pismo oświadcza, iż rząd Mac Donalda czynił wszelkie usiłowania w celu odroczenia rokowań z ZSRR. i ustosunkował się do tego zagadnienia tak, jak rząd konserwatystów, czyli domagając się od ZSRR. podpisania jednostronnych zobowiązań. W tym stanie rzeczy rokowania nie miały wielkich widoków powodzenia. Rząd ZSRR. dąży do trwałego porozumienia na podstawie równego traktowania stron. W swej odpowiedzi kierownik brytyjskiej polityki zagranicznej podkreślił niemożliwość natychmiastowego wznowienia stosunków dyplomatycznych między Anglją a ZSRR. oraz stwierdził, iż Anglja domaga się poprzedzającego wznowienia tych stosunków uregulowania wszystkich spornych kwestji. Tego rodzaju stanowisko sprzeczne jest z frazeologją, którą rząd partji pracy posługiwał się w okresie przedwyborczym, żądając natychmiastowego i bezwarunkowego wznowienia stosunków dyplomatycznych z ZSRR. Żadne nowe okoliczności nie zmieniły sytuacji, lecz partja pracy odrzuca swe hasło wyborcze, jako rzekomo niewykonalne. Obecnie ZSRR. zmuszony jest określić swój stosunek do całokształtu spornych kwestyj w stosunkach między Anglją a Z. S. R. Obowiązek ten spada na prezydjum C. K. W., którego sesja odbędzie się w najbliższym czasie. Opinia angielska przekona się, iż polityka ZSRR. nie stanowi przeszkody do nawiązania trwałych pokojowych stosunków między tem państwem a Anglją.

Prawda 2.VIII, ogłaszając, iż wiadomość o zerwaniu rokowań z Anglją spowodowały oburzenie proletariatu sowieckiego. Oburzenie to znalazło wyraz w przemówieniach, i w okrzykach podczas demonstracji z okazji „czerwonego dnia”.

Prawda 2.VIII oświadcza w art. wst., iż rząd Mac-Donalda prowadzi w dalszym ciągu przeciwsowiecką politykę konserwatystów. Oszukani przez Mac-Donalda robotnicy angielscy wyciągną konsekwencje, których skutkiem będzie to, że los rządu Mac-Donalda nie będzie szczęśliwszy od losu jego konserwatywnego poprzednika.

Izwiestja 2.VIII podają, iż z okazji demonstracji w dniu 1.VIII w Moskwie dołączono do przygotowanych uprzednio haseł nowe jeszcze hasło, wywołane zerwaniem rokowań londyńskich.

